

DATOS IDENTIFICATIVOS

Enfermería clínica II

Materia	Enfermería clínica II			
Código	O51G140V01205			
Titulación	Grao en Enfermería			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Enfermería (Ourense)			
Coordinador/a	Fernández Conde, Ana			
Profesorado	Fernández Conde, Ana Fraga Deus, Melania García García, Manuel Vicos Padrón, César			
Correo-e	malofe@yahoo.es			
Web				
Descrición xeral	Enfermería Clínica II: abordaxe desde unha perspectiva enfermeira das alteracións de saúde en diferentes situacións, capacitando aos alumnos futuros enfermeiros no manexo do proceso de enfermaría.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A2	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B7	Saber comprender, sen prexuízos, as persoas, considerando os seus aspectos físicos, psicolóxicos e sociais, cómo individuos autónomos e independentes, asegurando o respecto as súas opinións, creencias e valores, ademais de garantir o dereito á intimidade, a través da confidencialidade e o segredo profesional
B8	Promover e respetar o dereito de participación, información, autonomía e consentimento informado na toma de decisións das persoas atendidas, acorde coa forma en que viven o seu proceso de saúde-enfermedade
C28	Coñecer as alteracións de saúde do adulto, identificando as manifestacións que aparecen nas súas distintas fases.
C29	Identificar as necesidades de coidado derivadas dos problemas de saúde.
C30	Analizar os datos recollidos na valoración, priorizar os problemas do paciente adulto, establecer e executar o plan de coidados e realizar a súa avaliación.
C31	Realizar as técnicas e procedementos de coidados de enfermaría, establecendo unha relación terapéutica cos enfermos e familiares.
C32	Seleccionar as intervencións encamiñadas a tratar ou previr os problemas derivados das desviacións de saúde.
C33	Ter unha actitude cooperativa cos diferentes membros do equipo.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Capacidade de xestión da información
D4	Resolución de problemas e toma de decisións
D5	Traballo en equipo, multidisciplinar e multilingüe
D6	Habilidades nas relacións interpersonais
D7	Razoamento crítico

D8	Aprendizaxe autónomo
D9	Adaptación a novas situacións. Iniciativa e espírito emprendedor. Creatividade.
D10	Motivación pola calidade
D11	Sensibilidade hacia temas medioambientais

Resultados previstos na materia		Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Ser capaz de diferenciar os mecanismos e/ou problemas derivados das patoloxías máis comúns dos diferentes aparellos e sistemas do organismo humano, o seu tratamento médico e cirúrxico.	A1	B7	C28	D1	
	A2	B8	C29	D2	
	A3		C30	D3	
	A4		C31	D4	
	A5		C32	D5	
			C33	D6	
				D7	
				D8	
				D9	
				D10	
				D11	
Ser capaz de planificar procedementos e intervencións precisas para proporcionar unha adecuada atención de enfermaría aos individuos con problemas médicos e cirúrxicos.	A1	B7	C28	D1	
	A2	B8	C29	D2	
	A3		C30	D3	
	A4		C31	D4	
	A5		C32	D5	
			C33	D6	
				D7	
				D8	
				D9	
				D10	
				D11	
Ser capaz de deseñar coidados nas principais enfermidades relacionadas co aparello dixestivo, locomotor, órganos dos sentidos, sistema nervioso e inmunitario.	A1	B7	C28	D1	
	A2	B8	C29	D2	
	A3		C30	D3	
	A4		C32	D4	
	A5			D7	
				D10	
Ser capaz de planificar e prestar coidados nas principais enfermidades sistémicas.	A1	B7	C28	D1	
	A2	B8	C29	D2	
	A3		C30	D3	
	A4		C31	D4	
	A5		C32	D7	
			C33	D10	
Ser capaz de prestar asistencia centrada no paciente, utilizando os diagnósticos de enfermaría e as actividades derivadas deles, nas patoloxías estudadas.	A1	B7	C28	D1	
	A2	B8	C29	D2	
	A3		C30	D3	
	A4		C31	D4	
	A5		C32	D5	
			C33	D6	
				D7	
				D8	
				D9	
				D10	
				D11	

Contidos

Tema	
O/a paciente con trastornos inmunitarios	- Bioloxía dos linfocitos B e T - HLA e enfermidade - Mecanismo de posta en marcha da resposta inmunitaria - Reaccións inflamatorias de hipersensibilidade - Autoinmunidade - Inmunodeficiencias - Coidados de enfermaría a pacientes con trastornos inmunitarios

O/a paciente con problemas da función músculo-esquelética	- Fisiopatoloxía do sistema musculoesquelético - Feridas. Bioloxía da reparación de feridas. Clasificación das feridas. Factores que influen na cicatrización de feridas. Tipos de curación. Tratamento e coidado. Cicatrices patolóxicas - Asepsia e antisepsia. - Lesións musculoesqueléticas. Fracturas de óso Escordaduras e dislocacións. Rotura de fibras musculares e tendóns - Valoración de enfermaría do paciente con trastornos articulares - Valoración de enfermaría de problemas musculoesqueléticos - Principais problemas do aparello locomotor. Enfermidades sistémicas que afectan as articulacións. Enfermidades óseas. enfermidades musculares
O/a paciente con disfunción neurolóxica	- Fisiopatoloxía do sistema neurolóxico - Valoración do paciente con alteracións neurolóxicas - Cefalea - Alteracións do nivel de conciencia - Valoración do paciente inconsciente - Convulsións - Accidente cerebro-vascular - Trastornos neuromusculares. Enfermidades desmielinizantes - Infeccións do SNC - Polineuropatías e mononeuropatías - Enfermidades dos nervios craniais - Tumores do sistema nervioso - Demencia - Coidados de enfermaría do paciente con problemas neurolóxicos - Coidados paliativos ao paciente crónico
O/a paciente con alteracións da visión	- Fisiopatoloxía do órgano da visión - Valoración do paciente con alteracións oftalmolóxicas - Problemas inflamatorios e infeccións oftalmolóxicas - Alteracións oftalmolóxicas que requiren cirurxía - Coidados de enfermaría nos problemas e cirurxía oftalmolóxicas
O/a paciente con alteracións da audición	- Fisiopatoloxía de nariz, garganta e ouvido - Valoración e problemas xerais de pacientes con alteracións ORL - Coidados de enfermaría en pacientes con problemas e cirurxía ORL - Coidados de enfermaría nas urxencias ORL
O/a paciente con problemas dixestivos.	- Fisiopatoloxía do aparello dixestivo - Valoración do paciente con problemas dixestivos - Alteracións do esófago - Coidados de enfermaría ao paciente con trastornos esofágicos - Alteracións gástricas - Coidados de enfermaría a pacientes con trastornos gástricos - Alteracións intestinais. Alteracións de colon, recto e ano - Coidados a pacientes con trastornos intestinais, colon, recto e ano - Alteracións do fígado e das vías biliares - Coidados a pacientes con trastornos hepatobiliares - Alteracións pancreáticas - Coidados a pacientes con trastornos pancreáticos
SEMINARIO 1: COIDADOS DE ENFERMARÍA A PACIENTES CON FERIDAS	- Presentación e recoñecemento dos apósitos incluídos no catálogo SERGAS para a realización de curas en ambiente húmido (CAH). (TEÓRICO/PRÁCTICO) - Utilización correcta dos apósitos de CAH. Asociacións correctas. Algoritmo de selección de apósito. (TEÓRICO) - Realización de casos prácticos de pacientes con distintos tipos de feridas (traumáticas, por presión, diabéticas, tumorais, cirúrxicas). Recoñecemento das mesmas e planificación de coidados e tratamento. (PRÁCTICO) - Indicacións, colocación e coidados da terapia de presión negativa. (PRÁCTICO)
SEMINARIO 2: COIDADOS DE ENFERMARÍA A PACIENTES CON ACCESOS VASCULARES	- Recoñecemento dos distintos tipos de catéteres de acceso venoso (periférico e central). (TEÓRICO) - Algoritmo de selección do catéter venoso máis adecuado para o tratamento do paciente. (TEÓRICO) - Manexo de MEDLINE. Prevención de complicacións. (PRÁCTICO) - Manexo de PICC. Prevención de complicacións. (PRÁCTICO) - Manexo de reservorio subcutáneo. Prevención de complicacións. (PRÁCTICO) - *Bacteriemia zero. (TEÓRICO/PRÁCTICO)

SEMINARIO 3: COIDADOS DE ENFERMARÍA A PACIENTES QUE SUFRIRON UN ACCIDENTE CEREBRO VASCULAR (PRÁCTICO)	- Recoñecemento dos primeiros síntomas (TEÓRICO/PRÁCTICO). - Manexo de pacientes con trastornos motores, sensitivos, de percepción, de comunicación (PRÁCTICO) - Prevención de complicacións asociadas aos trastornos (TEÓRICO/PRÁCTICO). - Coidados de enfermaría para a diminución das secuelas (PRÁCTICO). - Educación sanitaria a pacientes e coidadores para un maior rendemento das posibilidades de recuperación (TEÓRICO/PRÁCTICO).
SEMINARIO 4: COIDADOS DE ENFERMERÍA AO PACIENTE SOMETIDO A CIRURXÍA ORTOPÉDICA. (PRÁCTICO)	- Preparación precirúrxica. (TEORÍA) - Tipos de cirurxías ortopédicas e os seus coidados (TEORÍA E PRÁCTICA) - Colocación de xesos e férulas de xeso (TEORÍA E PRÁCTICA) - Prevención das complicacións inmediatas e tardías. (TEORÍA) - Educación sanitaria a pacientes e coidados a alta. (TEORÍA)
SEMINARIO 5: COIDADOS DE ENFERMARÍA AO PACIENTE TRAQUEOTOMIZADO (PRÁCTICO)	- Obxectivos dos coidados da traqueotomía (TEÓRICO). - Tipos de cánulas de traqueotomía. Criterios de elección (PRÁCTICO). - Cambio de cánula de traqueotomía con e sen balón (PRÁCTICO). - Aspiración de secrecións (PRÁCTICO). - Manexo de tapón mucoso (PRÁCTICO). - Prevención de complicacións inmediatas e tardías (TEÓRICO/PRÁCTICO).
SEMINARIO 6: ATENCIÓN DE ENFERMERÍA O PACIENTE CON PROBLEMAS DIXESTIVOS.	- Tipos de ostomías en pacientes con problemas dixestivos (TEÓRICO/PRÁCTICO). - Utilización correcta das bolsas de ostomías e os seus coidados (PRÁCTICO).. - Recoñecemento e manexo dos diferentes tipos de drenaxe en pacientes con problemas dixestivos (TEÓRICO/PRÁCTICO). - Recambio sondaxe gástrico. (PEG) (TEÓRICO/PRÁCTICO).

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	35	65	100
Traballo tutelado	3	15	18
Seminario	8	14	22
Resolución de problemas e/ou exercicios	4	6	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Sesións de clases expositivas. Clases teóricas de tipo participativo para favorecer a discusión e a comprensión do tema tratado. Farase lectura de documentos científicos de interese e/ou casos clínicos.
Traballo tutelado	Traballos individuais e en grupo relacionados co contido do módulo e que se exporán nas clases para favorecer a participación do alumnado e a resolución de problemas.
Seminario	Traballo con pequenos grupos de estudo e debate de temas específicos relacionados co contido do tema. Busca e selección de información relevante, a análise crítica do mesmo, exposición de ideas e traballo en equipo en relación ao obxecto de estudo. Estudo de casos, análises diagnósticos, aprendizaxe baseada en problemas.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	Traballos individuais e en grupo relacionados co contido do módulo, tutelados por un profesor da asignatura.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballo tutelado	Traballos individuais ou en grupos de poucos alumnos de temas vinculados coa materia da asignatura, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso da aprendizaxe. O apoio e orientación pode desenvolverse de forma presencial (directamente na aula e nos momentos que o profesor ten asignados a titorías de despacho) ou de forma non presencial (a través do correo electrónico ou do campus virtual). Nota de corte 5 sobre 10. Para a nota final é imprescindible aprobar cada unha das partes.	20	A3 C29 D1 A5 C30 D2 D3 D4 D7

Seminario	Avaliación contínua da participación, habilidades e destrezas do alumnado nas prácticas realizadas nos seminarios. Exame de coñecemento da materia impartida nos seminarios mediante preguntas de resposta test valorada de 0 a 10 puntos, sendo necesario un 5 sobre 10 para darse superada esta parte. No exame indicárase se as respostas incorrectas restan e en qué porcentaxe. Asistencia obrigatoria polo menos ao 90% do total das horas. De non cumprir a asistencia a/o estudante, deberá realizar unha proba en relación aos contidos impartidos nos seminarios. Esta proba será de tipo pregunta curta sobre o contido dos seminarios e será valorada de 0 a 10 puntos, sendo necesario un 5 sobre 10 para darse superada esta parte. Para a nota final é imprescindible aprobar cada unha das partes. A data dos exames publicaríanse na páxina web da escola en no taboleiro de anuncios.	20	A1 B7 C30 D1 A2 B8 C31 D2 A3 C32 D3 A4 C33 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D11
Resolución de problemas e/ou exercicios	Exame de coñecemento mediante preguntas de resposta curta e/ou test Se as preguntas son tipo test no exame indicárase se as respostas incorrectas restan e en qué porcentaxe. Nota de corte 5 sobre 10. Para a nota final é imprescindible aprobar cada unha das partes.	60	A2 C28 D7 C29 C30

Outros comentarios sobre a Avaliación

SEGUNDA CONVOCATORIA E SEGUINTEs: a esta convocatoria deberá presentarse o/a estudante que non teña superada algunha/s das partes correspondentes desta materia (traballo tutelado, seminarios e exame de coñecementos). As notas das partes consideradas aptas, gárdanse só no mesmo ano lectivo.

CONVOCATORIA FIN DE CARREIRA:

A/o estudante poderá presentarse a esta convocatoria de fin de carreira (previa matrícula específica para esta convocatoria) na que prevalecerán os mesmos criterios de realización e de avaliación indicados para a primeira e segunda edición ordinarias. As probas de avaliación correspondente, faranse na data indicada no calendario oficial académico para esta convocatoria (fin de carreira).

A data de revisión das probas de avaliación en cada convocatoria, serán comunicadas por parte do profesorado da materia, no momento da publicación da lista de cualificacións provisionais.

DATAS DOS EXAMES: as datas dos exames/probas de avaliación serán as marcadas dentro do calendario oficial académico da Universidade de Vigo e aprobadas en Xunta de Escola e que estarán dispoñibles para a súa consulta na web da Escola, así coma no taboleiro de anuncios para o alumnado no Centro.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

P. L. Swearingen, **Manual de Enfermería Médico-Quirúrgica**, 6ª Edición, ELSEVIER, 2008

Brunner, Suddarth, **Enfermería Médico-Quirúrgica**, 12ª Edición, Lippincott Williams & Wilkins, 2016

NANDA Internacional, **NANDA Internacional. Diagnósticos enfermeros. Definicións e clasificación. 2015-2017**, 1ª Edición, ELSEVIER, 2015

Sue Moorhead, PhD, RN, Marion Johnson, PhD, RN, Meridean L. Maas, **Clasificación de Resultados de Enfermería (NOC) :Medición de Resultados en Salu**, 5ª Edición, ELSEVIER, 2013

Bulechek, Butcher, Dochterman & Wagner, **Clasificación de Intervencións de Enfermería (NIC)**, 6ª Edición, ELSEVIER, 2013

Harrison, **Principios de Medicina Interna**, 18ª Edición, McGraw Hill, 2012

NNNconsult,

DIALNET,

Index de enfermería,

Bibliografía Complementaria

S. M. Lewis, **Enfermería Médico-Quirúrgica**, 6ª Edición, ELSEVIER, 2004

CUIDEN,

PubMed,

CIBER REVISTA,

CULTURA DE CUIDADOS,

ENFERMERÍA GLOBAL,

Enfermería clínica,

<http://www.aeeorl.es/>,

<http://seorl.net/>,

<http://www.aeeto.es/>,

<http://www.univadis.es/?gclid=CKSm1I3I2dQCFTcW0wod17MGgw>,

<http://www.aepd.com/>,

<https://www.seeo.org/>,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Prácticas clínicas II/O51G140V01303

Prácticas clínicas III/O51G140V01306

Prácticas clínicas IV/O51G140V01405

Prácticas clínicas V/O51G140V01406

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Prácticas clínicas I/O51G140V01208

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Anatomía humana: Anatomía humana/O51G140V01101

Fisioloxía: Fisioloxía/O51G140V01105

Enfermaría clínica I/O51G140V01204

Introdución á enfermaría clínica/O51G140V01201

Outros comentarios

Para contactar cos docentes da materia ou concertar unha titoría podes dirixirte as seguintes direccións electrónicas:

Dña. Ana Fdez Conde: malofe@yahoo.es

Dña. Melania Fraga Deus: melania.fraga.deus@sergas.es

Dr. Manuel García García: mgargar2@gmail.com

D. César Vicos Padrón: cesarvicos@gmail.com
